

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 01.040.17; 17.140.50; 29.020; 35.020 **Květen 2012**

Mezinárodní elektrotechnický slovník –
Část 802: Ultrazvuk

ČSN
IEC 60050-802
33 0050

International Electrotechnical Vocabulary –
Part 802: Ultrasound

Vocabulaire Electrotechnique International –
Partie 802: Ultrasons

Tato norma je českou verzí mezinárodní normy IEC 60050-802:2011. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the International Standard IEC 60050-802:2011. It was translated by the Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Informace o citovaných dokumentech

Pokyn IEC 108:2006 nezaveden

Souvisící ČSN

ČSN IEC 50(111):1998 (33 0050) Mezinárodní elektrotechnický slovník – Část 111: Fyzika a chemie

ČSN IEC 50(801):2001 (33 0050) Mezinárodní elektrotechnický slovník – Kapitola 801: Akustika a elektroakustika

ČSN EN 61689 ed. 2:2008 (36 4886) Ultrazvuk – Fyzioterapeutické systémy – Specifikace pole a metody měření v kmitočtovém rozsahu 0,5 MHz až 5 MHz

ČSN EN 61828:2002 (36 4904) Ultrazvuk – Fokusevané měniče – Definice a metody měření přenášených polí

ČSN EN 62127-1:2007:2008 (34 0882) Ultrazvuk – Hydrofony – Část 1: Měření a charakterizace lékařského ultrazvukového pole až do 40 MHz s použitím hydrofonů

Vypracování normy

Zpracovatel: Jandák Praha, IČ 12494372, Ing. Zdeněk Jandák, CSc.

Technická normalizační komise: TNK 81 Zdravotnické prostředky

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Marie Živcová

MEZINÁRODNÍ NORMA

Mezinárodní elektrotechnický slovník – IEC 60050-802

Část 802: Ultrazvuk První vydání

2011-01

Obsah

Strana

Předmluva 4

Úvod 5

1 Rozsah platnosti 8

2 Citované dokumenty 8

3 Termíny a definice 8

Bibliografie 23

Český abecední rejstřík 24

Anglický a arabský seznam definic 25

Německý abecední rejstřík 26

Španělský abecední rejstřík 27

Japonský abecední rejstřík 28

Polský abecední rejstřík 29

Portugalský abecední rejstřík 31

Čínský abecední rejstřík 32

Předmluva

1. IEC (Mezinárodní elektrotechnická komise) je celosvětová normalizační organizace zahrnující všechny národní elektrotechnické komitáty (národní komitáty IEC). Cílem IEC je podporovat mezinárodní spolupráci ve všech otázkách, které se týkají normalizace v oblasti elektrotechniky a elektroniky. Za tím účelem, kromě jiných činností, IEC vydává mezinárodní normy, technické specifikace, technické zprávy, veřejně dostupné specifikace (PAS) a pokyny (dále „publikace IEC“). Jejich vypracování je svěřeno technickým komisím, každý národní komitát IEC, který se zajímá o projednávaný předmět, se může těchto prací zúčastnit. Mezinárodní vládní i nevládní organizace, s nimiž IEC navázala pracovní styk, se těchto prací rovněž zúčastňují. IEC úzce

spolupracuje s Mezinárodní organizací pro normalizaci (ISO) v souladu s podmínkami dohodnutými mezi těmito dvěma organizacemi.

2. Oficiální rozhodnutí nebo dohody IEC týkající se technických otázek vyjadřují v největší možné míře mezinárodní shodu v názoru na předmět, kterého se týkají, protože v každé technické komisi jsou zastoupeny všechny zainteresované národní komitety.
3. Publikace IEC mají formu doporučení pro mezinárodní používání a v tomto smyslu jsou přijímány národními komitety IEC. Přestože je věnováno velké úsilí tomu, aby byl obsah publikací IEC přesný, IEC nemůže nést odpovědnost za způsob, jakým jsou používány, nebo za jakoukoliv chybnou interpretaci uživatelem.
4. Na podporu mezinárodního sjednocení národní komitety IEC transparentně přejímají publikace IEC v maximální možné míře do svých národních a regionálních publikací. Každý rozdíl mezi publikací IEC a odpovídající národní nebo regionální publikací v nich musí být jasně vyznačen.
5. IEC se nezabývá ověřováním shody. Služby posuzování shody a v některých oblastech přístup ke značkám shody poskytují nezávislé certifikační orgány. IEC nenes odpovědnost za žádné služby prováděné nezávislými certifikačními orgány.
6. Všichni uživatelé se mají ujistit, že mají poslední vydání této normy.
7. IEC ani její řídicí pracovníci, zaměstnanci, pomocné síly nebo zástupci, včetně samostatných expertů a členů technických komisí a národních komisí IEC, neodpovídají za jakékoliv zranění osob, poškození majetku nebo poškození čehokoliv, ať už přímé, nebo nepřímé, ani za náklady (včetně právních poplatků) a výdaje spojené s publikováním, používáním a spoléháním se na tuto publikaci IEC nebo na jiné publikace IEC.
8. Je věnována pozornost normativním odkazům citovaným v této publikaci. Používání citovaných publikací je nezbytné ke správnému používání této publikace.
9. Upozorňuje se na možnost, že některé prvky této publikace IEC mohou být předmětem patentových práv. IEC nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Mezinárodní normu IEC 60050-802 vypracovala technická komise IEC/TC 1 *Terminologie* ve spolupráci s technickou komisí IEC/TC 87 *Ultrazvuk*.

Má status horizontální normy v souladu s IEC Guide 108.

Text této normy vychází z těchto dokumentů:

FDIS
1/2108/FDIS

Zpráva o hlasování
1/2111/RVD

Úplné informace o hlasování při schvalování této normy je možno nalézt ve zprávě o hlasování v uvedené tabulce.

Tato publikace byla vypracována v souladu se směrnicemi ISO/IEC, část 2.

Termíny a definice v této části IEV jsou uvedeny ve francouzštině a angličtině, kromě toho jsou uvedeny termíny v arabštině (ar), němčině (de), španělštině (es), italštině (it), japonštině (ja), polštině (pl), portugalštině (pt) a čínštině (zh).

Komise rozhodla, že obsah této publikace se nebude měnit až do výsledného data aktualizace uvedeného na webových stránkách IEC <http://webstore.iec.ch> v údajích o této publikaci. K tomuto datu bude publikace buď

- znovu potvrzena;
- zrušena;
- nahrazena revidovaným vydáním, nebo
- změněna.

Úvod

Dodržované principy a pravidla

Obecně

IEV (soubor IEC 60050) je univerzální vícejazyčný slovník zahrnující oblast elektrotechniky, elektroniky a telekomunikací. Obsahuje kolem 18 000 *terminologických hesel*, z nichž každé odpovídá jednomu *pojmu*. Tato hesla jsou rozdělena do přibližně 80 *částí*, přičemž každá část odpovídá určité oblasti.

Příklady:

Část 161 (IEC 60050-161): Elektromagnetická kompatibilita

Část 411 (IEC 60050-411): Točivé stroje

Hesla jsou řazena podle hierarchického klasifikačního schématu část/oddíl/pojem, pojmy jsou v oddílech uspořádány systematicky.

Termíny, definice a poznámky jsou v heslech uvedeny ve třech jazycích IEC, tedy ve francouzštině, angličtině a ruštině* (*základní jazyky IEV*).

U každého hesla jsou jednotlivé termíny uváděny také v *doplňkových jazycích IEV* (arabštině, čínštině, němčině, řečtině, španělštině, italštině, japonštině, polštině, portugalštině a švédštině).

Kromě toho obsahuje každá Část ve všech jazycích IEV *abecední rejstřík* termínů zahrnutých do této Části.

POZNÁMKA Některé jazyky mohou chybět.

Uspořádání terminologického hesla

Každé heslo odpovídá určitému pojmu a obsahuje:

- *číslo hesla*,
- popřípadě *písmennou značku pro veličinu nebo jednotku*,

dále pro každý základní jazyk IEV:

- termín označující pojem, nazývaný „*preferovaný termín*“, popřípadě doplněný *synonymy a zkratkami*,
- *definici* pojmu,
- popřípadě *zdroj*,
- popřípadě *poznámky*

a konečně jednotlivé termíny v doplňkových jazycích IEV.

Číslo hesla

Číslo hesla se skládá ze tří prvků oddělených pomlčkou:

- číslo části: 3 číslice,
- číslo oddílu: 2 číslice,
- číslo pojmu: 2 číslice (00 až 99).

Příklad: **131-13-22**

Písmenné značky pro veličiny a jednotky

Značky, které jsou jazykově nezávislé, jsou uvedeny na samostatném řádku za číslem hesla.

Příklad:

131-12-04

značka: *R*

odpor

Preferovaný termín a synonyma

Preferovaný termín je termín, který stojí na začátku terminologického hesla, za ním mohou následovat synonyma. Je vytištěn tučným písmem.

Synonyma:

Synonyma jsou vytištěna na samostatných řádcích pod preferovaným termínem: jsou rovněž vytištěna tučným písmem, vyjma nevhodných synonym, která jsou vytištěna netučným písmem a za nimiž následuje charakteristika „(nevhodný termín)“.

Části, které je možno vypustit:

Některé části termínu je možno vypustit, je-li termín použit v příslušném oboru nebo v odpovídajícím kontextu. Takovéto části jsou vytištěny tučným písmem a jsou v závorkách.

Příklad: **(elektromagnetická) emise**

Neexistence odpovídajícího termínu:

Pokud v daném jazyce neexistuje odpovídající termín, je preferovaný termín nahrazen pěti tečkami, například:

„“ (a samozřejmě, neexistují synonyma).

Charakteristiky

Každý termín (nebo synonymum) může být doplněn charakteristikami uvádějícími doplňující informace, které jsou vytištěny za tímto termínem na stejném řádku jako příslušný termín.

Příklady charakteristik:

- *specifické použití termínu:*

přenosové vedení (v elektrizačních soustavách)

- *národní varianta:*

lift (výtah) GB

- *gramatické informace:*

termoplast, podstatné jméno

AC, kvalifikátor

- *zkratka*:

EMC (zkratka)

- *nevhodný termín*:

tlumivka (nevhodný termín)

Zdroj

V některých případech bylo nezbytné zařadit do určité části IEV pojem převzatý z jiné části IEV nebo z jiného uznávaného terminologického dokumentu (VIM, ISO/IEC 2382 atd.), v obou případech buď s modifikací definice (a popřípadě termínu), nebo bez ní.

To je vyjádřeno uvedením tohoto zdroje, vytištěno netučným písmem a uvedeno v hranatých závorkách na konci definice.

Příklad: [131-03-13 MOD]

(MOD udává, že definice byla modifikována)

Termíny v doplňkových jazycích IEV

Tyto termíny jsou umístěny na konci hesla na samostatných řádcích (jeden samostatný řádek pro každý jazyk) a jsou uvedeny dvoupísmenným kódem pro daný jazyk stanoveným v ISO 639 a v abecedním pořádku podle tohoto kódu. Synonyma jsou oddělena středníkem.

Úvod k této části

V souvislosti s významnými pokroky v uplynulých letech při aplikaci ultrazvuku v lékařství a průmyslu bylo vytvořeno mnoho nových slov. Mnohá z těchto slov jsou obsažena v Mezinárodním elektrotechnickém slovníku IEC. Je však důležité, aby terminologie v této oblasti byla definována srozumitelně a přesně. Poněvadž mnohá slova mohou být v různých vědeckých oblastech definována rozdílně, je nová Část Mezinárodního elektrotechnického slovníku IEC věnována ultrazvuku.

K zahájení procesu přípravy nové části pro akustiku ultrazvuku je v oddíle 01 tohoto dokumentu předložen

seznam 25 slov. Další oddíly budou předloženy v budoucnu. Náležité modifikace slov byly zařazeny v případě, že je nezbytné ukázat logický vývoj slov, která jsou již obsažena v Mezinárodním elektrotechnickém slovníku IEC, ale jejichž definice nemusí být vhodné pro ultrazvukové aplikace.

1 Rozsah platnosti

Tato část IEC 60050 definuje termíny, které jsou specificky důležité pro akustiku ultrazvuku, pro začlenění do nové části Mezinárodního elektrotechnického slovníku.

Tato horizontální norma je přednostně určena technickým komisím pro přípravu norem v souladu s principy stanovenými Pokynem IEC 108.

Jednou z odpovědností technických komisí je používat při přípravě svých publikací horizontální normy, všude kde je to možné. Obsah této horizontální normy neplatí, pokud není proveden konkrétní odkaz nebo v ní není zahrnut.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.